

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ANTIKORUPCINĖS VEIKLOS VERTINIMAS IR SAVIVALDYBĖS TARYBOS ANTIKORUPCIJOS KOMISIJOS 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Antikorupcijos komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Rokiškio rajono savivaldybės tarybos reglamentu, Rokiškio rajono savivaldybės Antikorupcijos komisijos nuostatais, patvirtintais rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. TS-125.

Rokiškio rajono savivaldybėje antikorupcijos politika formuojama, vadovaujantis bendromis valstybės antikorupcijos politikos nuostatomis, įtvirtintomis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos, Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje ir kituose įstatymuose ir normatyviniuose aktuose.

Antikorupcijos politika rajono savivaldybėje iki 2019 m. gruodžio 31 d. buvo įgyvendinama vadovaujantis 2016-2019 metų Korupcijos prevencijos programa, patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. TS-107. Korupcijos prevencijos programos nuostatos buvo įgyvendinamos vykdant priemones, numatytas šios programos įgyvendinimo priemonių plane, kuris patvirtintas tuo pačiu rajono savivaldybės tarybos sprendimu. Korupcijos prevencijos programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas parengtas ir buvo vykdomas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, patvirtinta Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa ir iki 2019 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. patvirtintu šios programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarp instituciniu veiklos planu.

2019 metų gruodžio 31 d. Programos galiojimo laikas baigėsi.

Vertinant savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos veiklą 2019 metais rajono 2016-2019 metų Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo kontekste, pažymėtina, kad pagal tarptautinės organizacijos „Transparency International“ šalies mastu atliktą skaidrumo lygio savivaldybėse nustatymo tyrimą, Rokiškio savivaldybė padarė nemažą pažangą šioje srityje. Jeigu 2014 metais Rokiškio rajono savivaldybė, surinkusi 35 proc., užėmė priešpaskutinę poziciją tarp 60 Lietuvos savivaldybių ir buvo vertinama „prastai“, tai 2018 metais, savivaldybė, gavusi 69 procentus, pakilo į 13 poziciją ir tapo vertinama „vidutiniškai“ (pritrūko vos 6 procentų iki vertinimo „gerai“).

2019 m. gruodžio 20 d. Rokiškio rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. TS-266 patvirtino naują Rokiškio rajono savivaldybės korupcijos prevencijos programą, kuria siekiama sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybės veiksnių riziką rajono savivaldoje, optimizuoti korupcinio pobūdžio veiksnių valdymą ir kontrolę, skatinti savivaldybės administracijoje, įstaigose, įmonėse ir organizacijose, taip pat fizinių asmenų veikloje nepakantumą korupcijos apraiškoms, kurti kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą. Šios Programos įgyvendinimo Priemonių planą. Tai pagrindiniai korupcijos prevencijos politiką rajono savivaldybėje formuojantys dokumentai, kurių rengime dalyvavo Antikorupcijos komisija.

Programa įsigaliojo nuo 2020 m. sausio 1 d. ir galios iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Savivaldybė turi kelias, tęstines korupcijos prevencijos programos vykdymo kryptis: korupcijos prevencija Savivaldybės įstaigose (atsiradimo tikimybės mažinimo galimybės); Savivaldybės administravimo procedūrų skaidrinimo užtikrinimas; Visuomenės sąmoningumo formavimas.

Programos strateginis tikslas-sumažinti korupcijos mastą savivaldoje, didinti savivaldos veiklos skaidrumą, atvirumą ir prieinamumą, išlaikyti arba pagerinti savivaldybės skaidrumo reitingo 69 balų arba 13 poziciją, tarp kitų šalies savivaldybių ir vertinimą „vidutiniškai“.

Už rajono savivaldybės Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo Priemonių plane numatytų konkrečių priemonių vykdymą atsakingi rajono savivaldybės administracijos paskirti konkretūs tarnautojai. Tokie tarnautojai, atsakingi už antikorupcijos programos įgyvendinimo konkrečių priemonių vykdymą, yra savivaldybės administracijoje, seniūnijose, savivaldybės įmonėse, biudžetinėse įstaigose, viešosiose įstaigose, kurių steigėja yra savivaldybė. Atsakingieji už korupcijos prevenciją tarnautojai sudaro įmonės, įstaigos, kuriai atstovauja, korupcijos prevencijos priemonių planus, organizuoja juose numatytų priemonių vykdymą.

Dabar veikianti rajono savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisija sudaryta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. TS-125.

Per ataskaitinį laikotarpį komisijos sudėtis buvo keičiama du kartus: 2019 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. TS-150 ir 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. TS-240. Metų pabaigoje sudarė ir dabar veikiančią Antikorupcijos komisiją sudaro: 8 rajono savivaldybės tarybos nariai – Stasys Meliūnas (komisijos pirmininkas), Zenonas Viduolis (komisijos pirmininko pavaduotojas), Ričardas Burnickas, Algis Čepulis, Stanislovas Dambrauskas, Dalia Maželienė, Lina Meilutė-Datkūnienė, Egidijus Vilimas; keturi visuomenės atstovai – rajono seniūnaitijų seniūnaičiai: Deividas Zaluba, Nijolė Čepukienė, Valdas Nauburaitis, Jonas Rubikis. Visuomenės atstovai sudaro per 1/3 komisijos dalį, taip, kaip to reikalauja Komisijos veiklos reglamentas (nuostatai).

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu komisijos atsakingosios sekretorės pareigas atliko ir atlieka Rasa Baranovskienė.

Veiklos pristatomuoju laikotarpiu, 2019 metais, Antikorupcijos komisija dirbo nuo 2019 metų gegužės 31 d., iš viso 8 mėnesius.

Rajono seniūnaitijose prasidėjus seniūnaičių rinkimams keli Komisijos sudėtyje buvę seniūnaičiai nebuvo išrinkti seniūnaičiais, dėl tos priežasties pasikeitė komisijos sudėtis. Vykstant naujų seniūnaičių rinkimo ir jų delegavimo atstovauti visuomenę į Antikorupcijos komisiją procesui, tuo laikotarpiu, komisija veiklą buvo pristabdžiusi dėl neigiamai pasikeitusios visuomenės atstovų proporcijos komisijoje, trukdžiusios teisėtiems sprendimams priimti.

Dėl šių objektyvių priežasčių Komisija veiklą galėjo vykdyti nepilnus 4 mėnesius.

Šiuo laikotarpiu Komisija posėdžiavo du kartus, nagrinėjo 4 klausimus, parengė raštus rajono administracijai „Dėl tarybos 2019-06-28 sprendimo TS-158 „Dėl keleivių vežimo kelių transportu reguliariais reisais vietinio susisiekimo maršrutais tarifų nustatymo“ antikorupcinio vertinimo“ ir „Dėl galimos korupcijos pasireiškimo tikimybės darbuotojų priėmimo-atleidimo veiklos srityje rajono savivaldybės administracijoje ir jos kontroliuojamose įstaigose, įmonėse, bendrovėse“.

Atsižvelgdama į korupcijos prevencijos svarbą ir su ja susijusių klausimų aktualumą, Komisija protokoliniu sprendimu yra pasitvirtinusi intensyvesnio posėdžiavimo tvarką, negu tai numato nuostatai (nuostatai numato posėdžius ne rečiau kaip kartą ketvirtyje).

Vadovaudamasi šiuo sprendimu, komisija planuoja posėdžius ir posėdžiauja kiekvieno mėnesio trečiąjį ketvirtadienį.

Vienas iš efektyvių būdų tobulinti antikorupcijos politiką, pasiekti korupcijos išgyvendinimo, korupcijos prevencijos efektą-antikorupcinis gyventojų švietimas, savivaldybės administracijos specialistų, savivaldybės seniūnijų, savivaldybei pavaldžių įmonių, biudžetinių įstaigų, viešosųjų įstaigų darbuotojų kompetencijos didinimas korupcijos prevencijos srityje. Siekiant šio tikslo, lapkričio mėnesį, savivaldybėje organizuoti mokymai. Paskaitą korupcijos prevencijos tema skaitė profesionali šios srities specialistė Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos patarėja Laimutė Ragauskienė.

Antikorupcijos dienos proga korupcijos prevencijos pažintinė paskaita skaityta Kavoliškio mokykloje.

Antikorupcinė, korupcijos prevencinė veikla, jos efektyvumas rajono savivaldybėje, savivaldybės įmonėse ir įstaigose vertintina su perspektyva ją efektyvinti: korupcijos prevencija gali būti efektyvi tik tuo atveju, kada į antikorupcijos veiklą įsitrauks visi be išimties savivaldos darbuotojai, visuomenė, formalūs judėjimai, visuomeninės organizacijos, bendruomenės, kiekvienas rajono gyventojas. Dabar gi, nežiūrint kai kurių teigiamų poslinkių ir atskirų asmenų pastangų, antikorupcinis darbas vis tik išlieka formalus ir palyginti neefektyvus.

Tam, kad būtų pasiekta tikrai teigiamų, realių poslinkių antikorupcijos politikoje, reikia ne tik nuosekliai ir atsakingai visiems, be išimties, visų lygių savivaldos vadovams, politinio pasitikėjimo pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams kartu atsakingai vykdyti planuojamas korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonės, tam dar būtinas visuotinis gyventojų sąmoningumas, nulinės tolerancijos kultūra ir absoliutus nesitaikstymas su nepotizmu, politizacija, kronizmu bei kitokioms korupcijos apraiškomis.

Rajono politikai šioje, ypatingai svarbioje korupcijos prevencijos srityje, turėtų rodyti asmeninį pavyzdį, o 2020-2022 metų korupcijos prevencijos programa, jos priemonių planas, turėtų būti jų veiklos prioritetu, tik tada, planuose pateiktos silpnybės įmanoma padaryti stiprybėmis, o galimybes paversti realia, skaidria, be korupcijos savivalda.

Antikorupcijos komisijos pirmininkas

Stasys Meliūnas